

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **N. P.**, zast. Mgr. Tomášem Krásným, advokátem se sídlem Milíčova 1386/8, Ostrava, proti žalovanému: **Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje**, se sídlem 30. dubna 1682/24, Ostrava, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 3. 2023, č. j. 25 A 11/2023-7,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni **se vrací** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který jí bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce Mgr. Tomáše Krásného, advokáta se sídlem Milíčova 1386/8, Ostrava, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně byla dne 11. 9. 2022 v 11.05 hod. v Hlučíně, na ul. Ostravská, zastavena Policií České republiky a příkazem na místě jí byla uložena pokuta ve výši 200 Kč za přestupek podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Tohoto přestupku se dopustila tím, že v rozporu s § 7 odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu držela v ruce mobilní telefon. Žalobkyně s projednáním přestupku v příkazním řízení na místě souhlasila, což stvrdila podpisem na příkazovém bloku.

[2] Proti příkazu na místě podala žalobkyně dne 21. 11. 2022 podnět k zahájení přezkumného řízení podle § 94 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalovaný sdělením ze dne 19. 12. 2022, č. j. KRPT-275911-4/ČJ-2022-0700PZ, žalobkyni oznámil, že její podnět neshledal důvodným a nezjistil žádné skutečnosti, které by pro svoji povahu zahájení přezkumného řízení umožňovaly. Takový postup žalovaného považovala žalobkyně za jeho nečinnost, a proto se obrátila na nadřízený orgán, Policejní prezidium České republiky, se žádostí o učinění opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu. Nadřízený orgán sdělením ze dne 14. 2. 2023, č. j. PPR-1281-2/ČJ-2023-990420, této žádosti nevyhověl.

[3] Na základě negativních sdělení podala žalobkyně u krajského soudu žalobu, kterou se domáhala určení, že nezahájení přezkumného řízení, jehož předmětem je přezkum příkazu na místě, je nezákonným zásahem podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud napadeným usnesením žalobu odmítl, poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dne 31. 8. 2017, č. j. 4 As 117/2017-46, č. 3631/2017 Sb. NSS, a ze dne 11. 3. 2021, č. j. 7 As 270/2020-28) a uvedl, že se žalobkyně v tomto případě nemůže bránit zásahovou žalobou proti nezahájenému přezkumnému řízení, neboť absentuje zásah do jejích veřejných subjektivních práv.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadá výše označené usnesení krajského soudu kasační stížností s jedinou kasační námitkou podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Požaduje napadené usnesení zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatelka namítá, že odmítnutí žaloby krajským soudem bylo nezákonné. Nesouhlasí s hodnocením, že nemůže jít o nezákonný zásah, neboť takový pocituje na svých veřejných subjektivních právech kvůli nečinnosti žalovaného, který nezahájil přezkumné řízení a nezrušil nezákonný příkazový blok. Vzápětí stěžovatelce Magistrát města Ostravy oznámil dosažení dvanácti bodů v rámci bodového hodnocení řidiče a vyzval ji k odevzdání řidičského oprávnění. Stěžovatelka si je přitom vědoma, že na zahájení přezkumného řízení není nárok.

[6] Dle stěžovatelky jde vždy o zásah do subjektivních práv, pokud správní orgán odmítá přezkoumat nezákonné rozhodnutí, neboť proti příkazu na místě neexistuje jiný opravný prostředek. Nezákonnost příkazu na místě spatřuje mj. ve skutečnosti, že jeho vydání nepředchází žádné řízení s možností obhajoby, což vede k narušení zásady presumpce nevin.

[7] Žalovaný v rozsáhlém vyjádření ke kasační stížnosti upozornil na povahu přezkumného řízení jako mimořádného opravného prostředku, na který není právní nárok. Dále poukázal na skutečnost, že o vině stěžovatelky bylo rozhodnuto již při vydání blokového příkazu na místě, a to s jejím souhlasem. Ze skutkových okolností a veškerých podkladů je zřejmé, že nelze důvodně mít za to, že rozhodnutí příkazem na místě bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, a tím pádem nedošlo k zásahu do veřejných subjektivních práv stěžovatelky.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

pokračování

[8] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.). Poté přistoupil k přezkumu usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 3. 5. 2023, č. j. 9 As 20/2023-23, odst. [12], nebo i krajským soudem citovaný č. j. 4 As 117/2017-46, odst. [13]) vyplývá, že poskytnutí ochrany dle § 82 s. ř. s. lze považovat za důvodné, pokud došlo ke kumulativnímu splnění následujících podmínek: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a takový zásah byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo oproti němu přímo zasazeno (5. podmínka). V případě nesplnění, byť jen jedné z výše uvedených podmínek, tedy při zjištění, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze považováno za „zásah“ ve smyslu § 82 s. ř. s., musí být žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť postrádá podmínku řízení spočívající v přípustitelném tvrzení nezákonného zásahu (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015-160, č. 3687/2018 Sb. NSS, odst. [63]).

[11] V projednávané věci krajský soud uplatnil výše uvedenou judikaturu a správně odmítl žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s jeho názorem a poukazuje na rozsáhlou prejudikaturu, dle které platí, že ochranu před nezákonným zásahem v podobě nečinnosti nelze chápat v širokém slova smyslu tak, že by jakákoli forma nečinnosti správního orgánu automaticky představovala zásah, který by opravňoval k podání zásahové žaloby dle § 82 s. ř. s. Tato ochrana má sloužit k zajištění ochrany před nečinností, která má závažný dopad do práv účastníků (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2009, sp. zn. III. ÚS 1344/09, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 As 55/2007-71), k čemuž však v dané věci nedošlo.

[12] V rámci přezkumného řízení dle § 94 a násl. správního řádu přezkoumají správní orgány pravomocná rozhodnutí, pokud lze důvodně pochybovat o jejich souladu s právními předpisy. Na zahájení tohoto přezkumného řízení však není právní nárok, čehož si je sama stěžovatelka vědoma. Podání podnětu k zahájení přezkumného řízení totiž nemá automaticky za následek jeho zahájení. Proto nezahájením tohoto přezkumného řízení nemůže dojít k zásahu do veřejných subjektivních práv účastníka řízení (srov. již krajským soudem citovaný rozsudek č. j. 7 As 270/2020-28, odst. [12], a tam citovanou judikaturu).

[13] Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje s krajským soudem, že sdělení o tom, že neexistují důvody pro zahájení přezkumného řízení, vůbec nezasahuje do právní sféry stěžovatelky a z toho důvodu není soudně přezkoumatelné (viz bod 5. a 6. napadeného usnesení, či rozsudek rozšířeného senátu ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39, č. 4178/2021 Sb. NSS, odst. [86]). Krajskému soudu proto nezbylo než stěžovatelčinu žalobu odmítnout.

[14] Nejvyšší správní soud pro doplnění uvádí, že stěžovatelka byla uznána vinnou z přestupku podle zákona o silničním provozu a příkazem na místě jí byla uložena pokuta. Příkazem podle § 91 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, lze rozhodnout pouze, pokud nestačí domluva a obviněný souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložením pokuty a její výší a s vydáním příkazového bloku. Měla-li stěžovatelka jakékoliv pochybnosti o vytýkaném přestupku, měla a mohla takové pochybnosti vyjádřit ihned při řešení na místě. Nemůže tak namítat zásah do svého práva na obhajobu a opomenutí zásady presumpce neviny *ex post*.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti.

[17] Podle § 10 odst., 1 věty druhé, zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, soud vrátí přeplatek, jestliže bylo na poplatku zaplacen více, než činila poplatková povinnost. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka zaplatila soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč bezhotovostně na účet Nejvyššího správního soudu dvakrát, obojí dne 18. 4. 2023 (viz záznamy o složení na č. l. 14 a 15 spisu NSS), vznikl jí na tomto soudním poplatku přeplatek. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 10 odst. 1 uvedeného zákona o vrácení tohoto přeplatku k rukám zástupce stěžovatelky, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. května 2023

JUDr. Radan Malík
předseda senátu